

A M B R N E M B E N 110
immár el végtére egy...

A C A D E M I A
felalítására

M O D I T É S F O R M Á I T
Melyben

Meg mutatati és mind a mely könnyen mindgya
rástis meg lehetne, mind pedig mi hoda bitfin
akadályos allotta ké ebben embe elotte is
ellene.

A Főudvari Felügyelő Tengervidéleiből mozan
fel emelített Mellestágra Nagyságos és Kérelmes
Urakhoz, Fejedelmek B A R B A R A S A S
Uraknak nekem is jó tisz és Képes Fejedelm,
meké Uraknak és Mecénásurak: az Orsa-
gokk leg felsőbb urakól s szabadoson gya-
galy, Dirájtól kossy életet sérentés, Orsa-
glak, és az alatta valolon az bölcsesség és az
tudományok g arajitása által, az sok számuru
Magyar-ur s állag s vmlás után s fendes és soká-
ig tarto Bis Sike ségben valo Bölcsend urakodók.

Fiszebb vagyok kértis Ur mind magam s mind
és urakam mint sem bácsóságos az Nagod
mellestágra ekkireli elott meg jelen detném:
de sibeim sa az egyeb dolgokban is nem arott
annya nagyságát mine sádnac soteul nézni,
sa is kérsin irakámban nagy közönseges
számonra

Sajbonra igyekerem pivenen gajalvan
a segény Magyar Nemzet Academiaja
nem leteleböl ki saimostt es világon fel-
jel erjedt. Sajbonra nem, a Somlyabán is
vettettek kárát, kinek jelentettem gajalmat s.
mutatdabum emel való onoság leterv. Republica
omat nagyval remessegel be mint a titol minden
Szarantó előz onosgo, jatek s. vensellertt ujj on-
nan meg epulisek indulagya es etemerie a fo igen
utan gugg.

Kinek kődés kőts vi, Sog Academia erectioja
felölzalo gundhorera Penay a odys, sulhs,
es meid el vjfelbelen gundjac koros gajalmat
sagor vulgatarok. Votb ne itelje vago cellyesg-
get. Sells eler sőt es imp. unilert lenni
Sancem melioratitok akabb kőtsre Pideries,
Barbarasnek es Adolak Sabadsage djo
Fudorareb imer motirajit, es emillertadig
kőts seme clibe remi tussillik; ut cum vmas
sone facentes nofran laudem et protectionem
omni modo me a sti, quorum scientia totus illis
mudi mundus, et ad obediendum deo et nobis ipis
mudis vita subiectorum informetur: quaedam
Specie dilectionis es ab omni injuria defendamus et
adabol me ket dolig, Sog tussillik a tudomlan
ak gyarendisa (melly Academia nélkül foda
meg nem ledet) edesit: es világon itta meg az on
Sagket: es Sog ugran szon aleat reddecent
el (melly nélkül is venseller job Sitan a mi-
inrel akabb nem Sikkilodib) az subiectob
es Sgan es Fejedelmel der valo engedelmestegre s.
melly ifmit mife. Votk on sagbababak redsiben
vagon, leg nagyval pilsége. a ket dolig munk
a m keper engem az Academiaint le rajrolasira
mitott nem penig s. Sironysagom ebben az Geklül
az Sinctu Sornalója es visgalog s valam: eppel
Sajbon, aragy melhsag leeres, melly emekem inde-
men fellet. Vagel meg adatott, soda vobbet. nemis ko
adunk: indusa fel. Vagte's egy fertalt. oras kic es
rajgnak meg semleliseben el vlesre es es epilekt
Kromyü vltade

Sajdonna igazkerem. Sive en gajalvan-
a segény Magyar Varselyi Academia
nem letebel ki s a masatt es es vilagun bel-
jel ujedec. BARBARUS nevű a domyab an is
vetteses larek. Imek jelentetem gajalmat s.
mutatdabum enol valo onosag levede. Rupticatio
omat nagyobb remerseggel be mint a titol minden
Sarantb hoz onosag jaderak s. Varselyi utj on-
nan meg epulisek indulatya es etemerle a fo Isten
utan gugg.

Merckohaték kgyts vi; Svy Academia erectioja
felol valo gundhoz esra Penyi or adyo, Rulhs,
es maud el vifelbelelen gundjai korot allalmatiz-
sagos orlyalokok sgd. ne itelje vago cellyesg-
ed. Bellidelen sgd es impudencit lenni
Sanem miltortapok nkabb kgytsu Frederics,
Barbarusnak es Sedolak sabadsaga dfo
fueboranab imer motirajal, egyzemillventadig
kgyts seme clibe remi tudnillik; ut cum omnes
sora facentes ngyra laudem et protectionem
omni modo mereantur, quorum scientia totus illuz
mundi mundus, et ad obediendum deo et nobis ipis
moytis vita subiectionum informatur: quedam
sua al dilectione us ab omni injuria defendam us
adabol imo kel dolgy Svy tudnillik a tudomany
nk gyarandisa (melly Academia nélkül foda
meg nem ledet) edesit es vilagsittha meg az orz
sajkac: es Svy ugran ezon alget vedecenel
el (melly nélkül Varselyi sgd. Sivan a mi-
entrel nkabb nem bukilloidib) az subdier vob
es Isten es Fejedelmekoz valo enged el mestregre s
melly ifmit melye vgot or sagbabatalki lezdesiben
vagon, leg nagyobb pilsogot e kel dolgy mondok
a m keper engem az Academia b le rajvolasira
mitott nem penig s birvnyragum ebben az gchul
az sivek formaloja es vigoalozs s valam egyel
Sajdon, aragy miltosag levede, mely emmekem inde-
men felit vago el mig adatott, sda vobbet nemis ke-
radok: indasa fel vago is egy fercath. orasit es
sajgnak meg semlileseben el volisri es es epulend
Kromy u vltad

Könnnyü vltat ebböl gdeben réven, az Academia eredioc
jádóiz kerdeni. Segeltye és gyönyörűséges és sülsé-
ges jóra a Felleges Által Nagyágyvat Kegyel-
mes Vtem!!

CG) MAGYAR ACADEMIÁNAK
LE RÁSZOLÁST.

I. Az ACADEMIÁK Collegiumok és
Scholák felkészes voltával és kedvességével
mésutt elgeget súlran: itt csak azé illek meg kérem,
mikein felkészes meg azé. Magyar Nemzetben Vala-
mely képes felkészes. Így más nemzetek példájára
nékünk is ne csak Collegiumunk mintegy. Szenem is
gyar Academiaibus kedvesen meg pénig, vagy semmi
nagy igen kevés költséggel.

II. Minel penig az Collegiumok az Academia-
kól. A proventus nagysága 2 a Tanított és a
Tanuló községe, s az ilyen Gemellyeknek gabalya-
ga sokra meg különbözök. Külön így az lede-
telkeséget mindenkéül nydvál el dárítottuk!

III. A proventus dolgát a megilleti mind az a Fundamen-
tum leg elöben is kedvelni lehetne e egy ilyen or-
szágok vagy ország felkészesének, a kinél ilyen re-
vészes jantit is kedvelnek, into advé kell jiret-
ni, akkor mofoga hogy az Academia meg kíván-
tatot proventus mostaniban rendelkezni? Melly-
kérdésre hogy meg felkészes: leg elöben is az Aca-
demia köztöt léis különbözök kell meg jón-
valunk. Mellyek köztöt mofa egyik a máfít-
nál sokkal gaz-

nál sokkal gazdagabb, mint az Angliaiak
a Belgiumiaknál, és az Scociaknál, jó ugyan
azok országban is egyik a másiknál, mind az ál-
tal az Academicusok mindeniknek csak egy,
mivel az Proventus nem az formalitásra hanem
csak az materiájára tartozik az Academicusok.

Amak végett az segyezőbb rendű Academicus
kérdés mi fel és iránt járul, azé mérem mon-
dani, hogy az az Proventusnál mellyel az
Ferdinándi Fejervári az helyebb való az
rendűben az örök emlékeztető BETHLEN
D. A. B. O. R. Satalatol fogva az Professzorok,
Mesterek és Diákok percipiantanak egy plus
adgmentatio nélkül, csak az rendűben állítottak
vlna, mind az Scholát, mind az proventus
állapottját az Professzorok nagy tisztelettel,
és ház Humano Diákokat tartottak vlna,
melly semmellyek egy egy Academicus tölték
vlna az Szamárnyok: sok expectarok és
az nagy frequentiaira nére, sok Nemzetek
és Degen vallások is confláltak vlna.

Az tizenegy Professzor pedig ilyen rendűben
vlna: Theologiae Professor, 2 Hebrae-
e & orientaliū Ling: 4 Graecae & Jurispru-
dentiae, 1 Medicinæ, 1 Edicis & Politicis, 1 Phy-
sicis, 1 Mathematicis, 1 Diabaticis, 1 Eloquentiæ, &
1 Historiarum, Mellyek többet vlnának vlna
ám az eddig való egy két nagy szűkösű Pro-
fessornál és darvum nagy vlnam canis --
Mestereknél.

Hogy pedig az Fejervári Collegium eddig
való proventusna segye eligesged vlna legyet,
nyilván meg tessék az evigatiobal. Merő C
Hogy az Alpe:

Szgy. az Aljedius, Bisterfeldius, Piscator de
 zeseckett ne emlysem) az minaxi Professornak
 fizetese volt 1800 forint. az negy Academicus
 Mestere 1000 for. Buda siaz. Kól. Bor 800 ned,
 Digno iz. Baramy. Co. ifelett raj viz (az borsit
 lentset nem adtak mofcanabár meyd a farsa min-
 dereftul Logra 64 for. A heyd negyvenis bor pe-
 nig egyik egyik Syd forintyaval ere volna 500 fo-
 rintof. a siaz kólul burais leg alabb egy forint-
 yaval 114 for: az az dignois 50 forint. az Co.
 Baramy is 50 for: az raj, viz is 10 for. Mellyek
 az 1000 forintoz. Szantaleatvánd ydnek 1760.
 de zoralis töllet emek ezek az sok az mint akár
 kús alant láta. A negyven Alumnusok lyb
 per 30 400 for minden nama penig annyi keméze
 500 is. az probendat kinek kinek Szgy leg alabb
 10 per. az 20 is meg is volna egyiké egyiké, az
 deendit alant csak Terevelis az keméze bor, sirted
 volna egyiké 54 for. Es minél 20 per 24 yden
 2160 forintoz es ama 1000 al yden az 60. g. redat
 az Professoroknal a Mestereknek az deidokil yd-
 ne szantabran az egyt, roma yden 65 25 fo-
 rintoz. Hét meg era kivil mennyi ment az sok Alu-
 musok probatocióra, a mennyi maradt benne mégis.

V A proventus dolgabol azent atadally eddig sem vlt
 kivanlatoz volna csak az 20 dispositio. Melly a más
 dik dolgul is azon: a Tancokk is Tancokk, sémél
 egy többletté volna es elegsegeve redette volna,
 Minel fás Alumnusok kik mellett expulzoztak az
 mesek is epib verbelick mindenkor sokan voltak
 vlt az az 1000 az az egy Professor ekaj del is
 yden egy Academicus, fak az szantabran auctalyoz.
 Ebbil peng az proventusbil emmi sámu semelhe-
 ket sepev elcserezzek volna. Hát az 3000 for-
 rintoz és Alumnusok ydigabran ki zdeenditlent
 egyrek szgy forintyaltva

Professorem Sababmual: ne lene az Deger Professork
 kizdunk lakasa vltan minden korolteses Dajdov nel-
 kul mint ennek elotte vald idoben, kik mivel minden
 autoritas csak kezeben volt nem vgyazvan legimo
 nemzetuult korolteses elomenetelile minden felst
 volgot es tudomanyokk caritatefak csak magotnak cu-
 leidosultak az mellettek vald eius Magyarfiakat pe-
 nig da meg Theologis Dvobunk vltak is es azon latul-
 ebra az mollet chritetak melletk ellettek az Fla-
 demaltul es Grammatica Rhetorica Poetica vari-
 ebra mvsatuk vltak ala, Dgy meg ne vedetnek euo-
 manuk, hanem csak b maguk veseltetnek mindetkell.
 Azto az en sum itt csak az Dgy mivel az Theologis
 Professork keltone keltone lenti lene egyk Magyar
 a mie Robus vagy egyeb vensek a ki levo fizetene
 elgome. Hafunkkeppu lene az Dgy Professork is idgyon
 Dgy Professore maguk korolteses komyen talatnak Dgy
 a Dvobunk is nemelto vdeie egy mint az Maed
 Lore es meg egykore valamelkise Dvobunk egyt az
 vltak mint keltone az Dvobunkkel? lomenek Magyar
 iink: meg caritate az emulatio oket mint keltone az
 vegenekkel el elvane. Az vgyon meg az meg ledet-
 ne Dgy Dvobunk Dvobunk addig en keltone vlt
 Dvobunk, hanem az mie mifunna aharmank is Dvob-
 ne ana extra ordinarius Professorket keltone fel vemi,
 kik meg azok el gommenek caritatemek, vdrak az
 Professior nekik ingednek de vltan Conditionab, Dgy
 az Dvobunk semelto Dvobunka vltene ama az illen
 Dvobunk semelto sufficientabnek azubank is, de lene lene
 vltak azubank semig lene go promissio felille ne sa-
 ne ltk Dvobunk.

VII

Janai az Dvobunk Sababmual az mi illik az fole-
 vel az a melly adunk vlt meg Fredericus Barbaross-
 vol ad lib. iv. et v. az Dvobunk is abban lvo Dvobunk
 Dvobunk mellet mind es mai Napis elvlt: a ki
 vltabnek meg meg, Dgy a inkipin a Predikatori vlt
 Dvobunk Sababmual vltan ama, Dgy az kilt a Predikatori vlt
 vltabnek ilik, azo arra fel vedeti, es egy este semelto
 fel Sababmual meg da Dvobunk allapaban Dvobunk
 Dvobunk a mi nagyobb da valamelto vltak vlt go gvtel
 Dvobunk Dvobunk vltan da Dvobunk egy vltabnek
 tanulio meg, es falki

Nichai Tulai György Barsai Akos Urvai
Papja a dntin Pispök Projektuma euj Academia
fel állira'axól.

Dellyest meg kellere nyitlatni is de ki miféle is könyvet
kivama a 1720. szeptember 12. adni, nem beszélve
a könyvekhez fűlő. Abbiotdecarius, ki ez munkáját
meg eme az da get mag marade. Summarib. forincaul.

Az Academicus regesetre guberge Vagyon egy kerte is
mellyben a sűnek ede nélebb ják olantaltatva légyet
és az Medicus Professor gubendörkint ut vagy három
országban az Academicusok elött abba bironyis időlon
a sűnek termédeket pmlitealim ellor egyebnek de
ket Saipran. Tatalat telam könyve beme honnan
egy pmlitealim gub forintra tölteinek a'78.

Nem arcana a halat ki ki egy könyv Sana Vis kermi
Kudjigere valot pmlitealim ha kersne valakna. Ca
jo korbau alit hian nem isat magat tartana
el, hanem meg ad Academicusok is nem keris ha
mit kaptana

Regilly xca in Istenem
Lemim de b

Proff Bethka Janos III. levelei Eödekt
talaltatott edun pia consultatio

Coll. of Enyeu
1740.

Obrulit Moser Palombfabri